

# VIVOS VOCO

REÜNISTEN

NAJAAR 2021

Lustrum 2021: Ondersteboven

Nieuws van de Lustrumcommissie

Ontgroeningen

De eeuwige kroeg

Van de redactie

## Beste lezer,

Ik koester geweldige herinneringen aan mijn novitiaat (aankomst 2007). Okee, de droge boterhammen waren niet om over naar huis te schrijven en er waren momenten dat ik er even doorheen zat, maar ik genoot ervan met volle teugen. Ik genoot zelfs zo hard, dat een van de kampeiders (die ik toevallig persoonlijk kende) na enkele dagen naar me toekwam en fluisterde: “Barend, je lacht te veel, en dat begint op te vallen. Even dimmen...”

Goed, ik moet er natuurlijk ook wel bekennen dat mijn novitiaat al mijn 4e ontgroening was. Het begon op mijn 17e toen ik dienst ging bij de Marine. Allereerst met de volharding (36 uur marcheren in de regen tot het zeepsop bij mijn knieën ging schuimen), gevolgd door initiatie rituelen aan boord van het fregat Hare Majesteit de Zeven Provinciën (bijvoorbeeld het legendarische helmpje drinken) en tenslotte het Neptunes-ritueel toen we over de evenaar voeren (doopnaam Zwartzadel Vijlvis). Eenmaal volwaardig lid van Unitas S.R. ging ik door bij het Heerencollege der Geuzen, en heb ik later ook zelf het novitiaat mogen leiden. Al deze ervaringen hebben geleid tot een fascinatie met ontgroeningsrituelen. Want hoe kunnen mijn ervaringen zo goed zijn, maar is er toch altijd zoveel kritiek?

Enkele jaren geleden stuitte ik op het boek “Les Rites de Passages” van Arnold van Gennep uit 1909. Hij was een van de eerste die dergelijke rituelen vanuit een cultureel antropologisch perspectief onderzocht. Een geweldig boek, dat voor mij veel zaken verklaarde, zoals de waarde van invecten en waarom vies eten functioneel kan zijn. Maar nog belangrijker, het verklaarde de waarde van rituelen in ons leven. Een leven dat bestaat uit een aaneenschakeling van overgangen. Vanaf het moment dat je geboren wordt (=overgangsritueel) tot je overlijdt (=overgangsritueel). Het inspireerde me om er zelf een boek over te schrijven, iets waar ik nu al een tijd aan werk. Reden genoeg om er ook in deze RVV aandacht aan te besteden.

Dit keer voor de allerlaatste keer, want ik stop ermee. Mijn andere schrijversactiviteiten vragen te veel van me om de RVV er nog bij te blijven doen. Zo verschijnt binnenkort mijn eerste jeugdroman De Vrijbouter, een ode aan de natuur en een avontuurlijk leven. Ik wens jullie allen het allerbeste toe en veel leesplezier. Hopelijk tot weerziens bij het komende lustrum!

*Barend Last (<https://www.barendlast.com/de-vrijbouter>)*

## Colofon

De Reünisten Vivos Voco is een uitgave in opdracht van Lungit Iunctos en Unitas S.R.  
Editie 16, najaar 2021.

**Voorzijde:** Landgoed De Voorst, Eefde

**Advertenties en info:** [vivosvoco@iungitiunctos.nl](mailto:vivosvoco@iungitiunctos.nl)

**Redactie:** Milène Biegstraaten, Jeroen Krul (illustrator), Barend Last, Wim Merlijn, Pim Walenkamp (hoofdredacteur).

**Vormgeving:** Pre Press Buro Booi, Wapenveld

**Productie:** Regalis, Zeist

# Inhoud

- 02** Van de Redactie
- 04** Voorwoord Rector Senatus
- 05** Van de voorzitter
- 06** Ondertussen op de vereniging
- 08** Lustrum 2021 “Ondersteboven”
- 12** Terug in de tijd
- 14** Geschiedenis en waarde van de ontgroeningen
- 17** Studentenhuis
- 18** De Nationale Steptour van 1981 en 1984
- 20** Medische ontwikkelingen. Overpeinzingen van Wim Merlijn
- 24** De eeuwige kroeg. Bij het overlijden van Gerrit Jansen
- 27** Van de penningmeester. Oproep
- 28** Agenda



# Voorwoord namens de Senaat

Waarde lezer,



Na een periode van bijna 8 maanden, kan ik enthousiast aankondigen dat we als vereniging weer echt open zijn. Met het scannen van een QR-code aan de deur kan weer worden gezongen in de Hijweege en is het kroegleven zoals we dat allemaal kennen eindelijk weer terug. We hebben dan ook als Senaat besloten de gehele maand Juli het Symposium open te stellen. Na een lange sluiting mogen we eindelijk weer!

Normaal gesproken zou het zomerreces zijn ingegaan, maar zoals u allemaal al weet is dit jaar alles behalve normaal. Een jaar zonder Novitiaat en een jaar waarin de vereniging vooral digitaal heeft moeten leven om maar enkele voorbeelden te geven. Het feit dat we als vereniging nu weer open kunnen en deze periode goed zijn doorgekomen is allemaal te danken aan de betrokkenheid van onze leden. Door hun creativiteit, oneindige energie en enthousiasme zijn er in de maanden van sluiting veel unieke activiteiten geweest. Als Senaat zijn we dan ook heel blij dat we al onze leden weer fysiek kunnen ontvangen op het Symposium, want laten we eerlijk zijn er gaat natuurlijk niks boven fysiek een biertje drinken in de Hijweege.

De afgelopen paar maanden hebben wij de gezelligheid en verbondenheid op het Symposium moeten missen. Daar tegenover staat echter dat we in deze tijd hebben kunnen aanschouwen hoe betrokken onze leden zijn. Daarom is het zo mooi dat we dit jaar met een knaller kunnen afsluiten en de komende maand samen met onze leden als vanouds kunnen gaan genieten van alles wat Unitas S.R. te bieden heeft!

Dan rest mij nog u veel plezier te wensen bij het lezen van deze editie van de reünisten Vivos Voco. Hopende u weer op ons Symposium te mogen ontvangen en met u het glas te mogen heffen, sluit ik,

Met Juichende en Jubelende groet,

**Jelle Paulus**

Rector Senatus 2020-2021

Waarde reünisten,

Het waren zes enerverende maanden waarin wij Senaat f.t. hebben samengesteld. Er is een groep tot stand gekomen met een hoog gehalte aan enthousiasme, verantwoordelijkheidsgevoel en hart voor de vereniging. Helaas hebben wij nog geen complete foto van de groep, dus dit zal nog moeten volgen. Wel alvast een overzicht van de leden van Senaat f.t. Het is een eer om Senaat Paulus op te mogen volgen en wij kijken er allen ontzettend naar uit.

Rector .....	Stephanie Bálint
Pro-rector .....	Mark Gunst
Quaestor I .....	Laura Kleijnen
Ab Actis .....	Rosa Weisz
Bavarius .....	Boris Beelen
Quaestor II .....	Ties Greven
Vice-ab Actis .....	Indra van Luijk
Vice-bavarius .....	Luuk Valstar
Quaestor III .....	Felicia Koops
Acquisitor .....	Pieter van der Hoeven

# Voorwoord

## Voorzitter lungit lunctos



### Waarde leden en oud-leden van Unitas SR,

Wat een vreemde, soms best surrealistisch tijd, bijna 1,5 jaar hebben we allen achter de rug. Het Covid-19 virus wat eerst ver weg van ons, heeft zich verspreid over heel de wereld. Zo zie je maar, wat ver weg leek, kan heel dichtbij ons allen raken. Het raakte ons in onze eigen persoonlijke ruimte, de 1,5 meter samenleving ontstond. Zo ook binnen Unitas SR, de vorige Senaat is geconfronteerd met de vraag hoe doe je dat? 1,5 meter en het runnen van een studentenvereniging, respect hoe dit vorige Senaat dit heeft opgepakt. Nagedacht over wat kunnen we doen om online toch nog met leden contact te houden. Contact houden via Zoom en Teams, het zijn werkwoorden geworden. Zo ook met ons, het lungit lunctos bestuur. Maar ook de bewegwijzering, berekenen hoeveel studenten mogen er per keer op het Lucas Bolwerk komen. En hoe maak je een evenredige verdeling, dat het vertoeven op de Sociëteit voor velen weliswaar met de RIVM-beperkingen, toch mogelijk was.

Na een zomer die wat meer lucht gaf, is een nieuwe Senaat geïnstalleerd en deze hebben de pech dat de ingezette koers van de vorige Senaat doorgezet moest worden. De Senaat heeft het meest bizarre jaar ooit in de USR-geschiedenis achter de rug. Maar ook zij hebben niet stil gezeten, het boeien, binden en behouden van leden kan ook digitaal zo blijkt. Niet makkelijk maar wel met aandacht gedaan. De kick-off van het Lustrumjaar in de Dom, leve de techniek, ook digitaal maar niet minder indrukwekkend. Daarnaast is een begin gemaakt met het verder opknappen van de Sociëteit, schilderen van de binnenmuren en andere onderhoudswerkzaamheden. En is er een aanbesteding gedaan om het prachtige plafond van de Hijweege te herstellen en restaureren, dit zal de komende maanden gaan gebeuren.

Maar er gloort hoop, dat we op korte termijn als (bijna) iedereen gevaccineerd is, we elkaar in groten getale kunnen ontmoeten in de Sociëteit, maar vergeet ook niet om elkaar te treffen bij een of meerdere activiteiten die door de LustrumCie zijn georganiseerd, voor ieder wat wils. Dat ondanks de surrealistische, reflectieve Covid-19 tijd bijna achter ons, de verbinding met Unitas SR een meerwaarde heeft gekregen, misschien wel meer dan we ooit hebben bedacht. Tot ziens op de Sociëteit.

**Sandra Hendricks**

Voorzitter lungit lunctos

# ‘Ondertussen op de vereniging’

Waarde reünisten, waarde lezer,

**In de vorige editie heb ik u toegelicht over de bijzondere tijd die onze vereniging doormaakte. Met een aangepaste UIT, novitiat en integratieperiode hebben wij als Senaat en vooral als vereniging een bijzonder begin van het verenigingsjaar meegemaakt, waarin wij en alle commissies en groeperingen zich hebben moeten aanpassen om er zo toch nog een mooie periode van te maken.**

Na deze bijzondere periode hebben wij de deuren van Symposium ongeveer acht maanden moeten sluiten. Dit was een periode met veel hobbels in de weg. Toch kunnen wij nu terugkijken naar die periode met trots, omdat er vele alternatieve activiteiten zijn georganiseerd voor en door de leden. Een voorbeeld is de ‘silent disco’ die door de Kroeg Activiteitencommissie met veel inzet is geregeld. Leden konden dozen ophalen met daarin koptelefoons, waardoor iedereen in andere huizen naar dezelfde muziek luisterden.

Om de leden een duwtje in de rug te geven heeft de Senaat een ‘Mental Health week’ georganiseerd, waarbij verschillende onderdelen van mentale gezondheid aan bod kwamen. De week werd afgesloten met een fysieke yogales. Daarnaast is er in de maand mei de commissiemaand georganiseerd, waarbij op elke maandagavond commissies activiteiten met elkaar konden doen. Zo konden zij bijvoorbeeld meedoen met een bierproeverij gemaakt door meneer de Bavarius en meneer de Acquisitor.

Dan op 7 juni mochten wij eindelijk onze deuren weer openen en konden leden een biertje komen nuttigen. Dit alles wel op 1,5 meter afstand en maar tot 22:00 ’s avonds. U begrijpt dat het voor sommige leden lastig was om die tijd ook daadwerkelijk naar huis te gaan, maar helaas kon het op dat moment niet anders. Wel waren wij erg blij door het enthousiasme van de leden om het kroeggevoel weer een klein beetje te herleven.

Na twee weken open te zijn op 1,5 meter kregen wij op 18 juni vanuit de overheid het ongelofelijke bericht dat we dan toch nog als vanouds open mochten. Ik kan u vertellen dat er door de Senaat enkele tranen zijn gelaten nadat de persconferentie. Vervolgens moest er veel werk verricht worden om op maandag 28 juni dan ook daadwerkelijk ‘normaal’ open te gaan. Leden moesten een toegangsbewijs hebben om binnen te komen, er moest door het Bavariaat eten en natuurlijk niet te vergeten bier worden geregeld. Op de 28e van juni hebben wij onze deuren geopend voor alle leden die wilden komen. Tevens hebben wij die avond 750L gratis bier aangeboden aan de leden. U kunt u voorstellen dat het niet lang duurde voordat al dit bier achterin de keeltjes van de leden was gegleden. Wij als Senaat hebben intens genoten van onze eerste échte kroegavond. Door de wandelgangen hoorden wij dat dit ook gold voor de aanwezige leden. Maar bij de eerste avond bleef het niet. De Hijweege en Joosbar stond de hele week weer als ouderwets vol met zingende, dansende en drinkende leden.

Niet te vergeten, we hebben de eerste Lustrumactiviteit achter de rug! Met de spaarders werd het Lustrum al goed gevierd door middel van het varen op een feestboot. De Lustrumcommissie heeft nog veel meer voor ons in petto, waaronder een festivalweekend in September en de Lustrummaand in November. Hopelijk zien wij u op de reünistendag 6 november 2021.



Graag zou ik u meer vertellen over de periode die op moment van schrijven nog voor ons ligt met Senaat Paulus aan het roer.

De gehele maand Juli zijn wij open en kunnen leden met een geldige QR-code elke doordeweekse dag komen borrelen. Er zullen nog verscheidene activiteiten plaatsvinden, zoals een open feest, collegeavond en een BBQ. We hopen en verwachten dat leden ook in de maand Juli hun weg naar Symposium weer zullen weten te vinden.

In de maand Augustus zullen wij twee weken reces hebben. Samen met Senaat f.t. zal er geklust worden zodat Symposium er tijdens de UIT en het Novitiaat weer spik en span uitziet. Het officiële bericht van de overheid en de gemeente moet nog komen, maar voor nu zien de voorspellingen er voor deze evenementen er positief uit. De ICI is druk bezig met de introductieperiode, waar er tijdens de UIT mooie evenementen zullen plaatsvinden en Unitas goed op de kaart zal worden gezet. Novitiaatscommissie 'Nachtwach' heeft meerdere scenario's uitgewerkt voor de kennismakingstijd, waardoor ze op alles zijn voorbereid. Het Novitiaat zal hoe dan ook doorgang vinden.

De verwachting is dat het aantal aanmeldingen net als vorig jaar wederom erg hoog zal zijn. We gaan er vanuit dat de Novitiaatscommissie een prachtig jaartje '21 weet neer te zetten, met wederom een lichte bijdrage zal doen aan de vereniging en Unitas weer een stukje mooier zal maken.

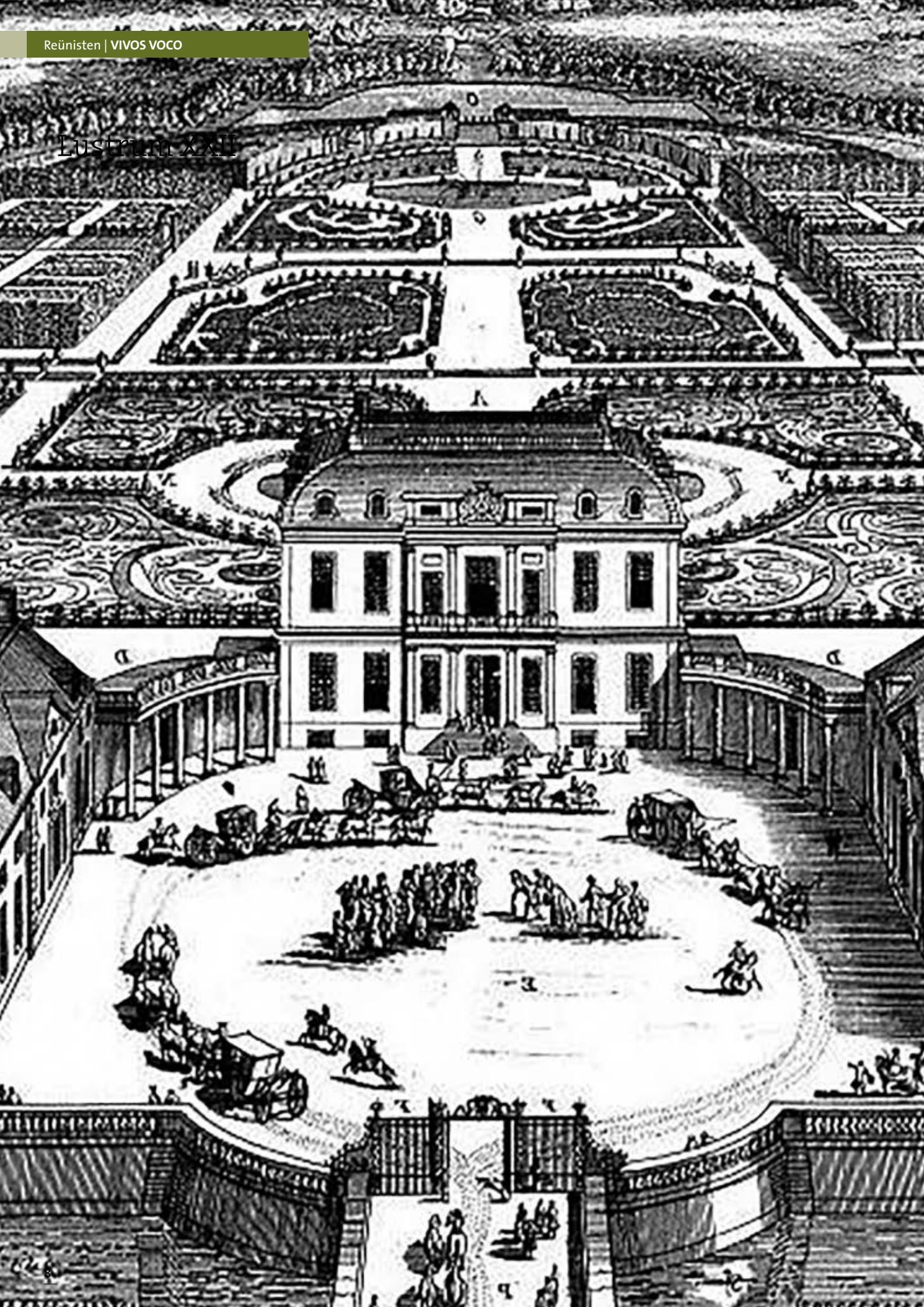
In de volgende editie zal mijn opvolger een toelichting geven op het eerste gedeelte van het nieuwe verenigingsjaar. Mijn verwachting is dat Senaat f.t. het jaar 2021-2022 weer terug kan brengen naar de goede oude tijd en dat Unitas S.R. zal floreren.

Met juichende en jubelende groet,

**Ruth Kruijer**  
ab Actis Senatus



# Lustrum XXII







# Ondersteboven

Het jaar 2021 staat geheel in het teken van het 22e lustrum van Unitas S.R. Na bijna 110 jaar staan traditionaliteit, gezelligheid en ontwikkeling nog steeds centraal binnen onze vereniging. Wij als lustrumcommissie Ondersteboven doen er alles aan om dit bijzondere jaar op gepaste manier te vieren. Ondanks de sluiting van ons Symposium, hebben wij genoten van de online activiteiten die we hebben kunnen neerzetten. Graag zouden we u als oud-leden betrekken in alle activiteiten die al zijn geweest, maar vooral ook alle activiteiten die nog komen.

Graag stellen wij ons eerst even aan u voor. Wij zijn lustrumcommissie Ondersteboven en met zijn achten werken we sinds mei 2020 aan het neerzetten van een geweldig lustrumjaar. Zoals het thema al doet vermoeden, zal het lustrumjaar volledig Ondersteboven staan. Het was een bewogen tijd waarin zich veel onverwachte uitdagingen voor deden en nog steeds voor doen. Het leven heeft lange tijd stilgestaan en het leven van de Utrechtse student is enorm beïnvloed. Desalniettemin vinden leden van Unitas S.R. troost in het collectief en steunen ze elkaar in moeilijke tijden. De lustrumactiviteiten in het jaar 2021 zullen het leven Ondersteboven zetten. Grootse, bijzondere activiteiten zullen de zware periode doen vergeten.

1,5 jaar geleden begonnen wij met het voorbereiden van het 22e lustrum van Unitas S.R. We begonnen met



## Functieverdeling lustrumcommissie Ondersteboven

Praeses.....	Bente Verbruggen
Fiscus Intern vice-Praeses.....	Stijn Vermeulen
ab Actis.....	Sophie Hoeflaak
Fiscus Extern.....	Pepijn Nass
Commissaris Locatie.....	Sanne Baggerman
Commissaris Exploitatie.....	Freek Voskuilen
Commissaris Qualitate Qua.....	Jordi van den Hoven
Commissaris Promotie.....	Jill Borsboom



online vergaderingen en langzamerhand konden we meer dingen ondernemen met elkaar. Sinds februari 2021 zitten we intern in de linker commissiekamer, weliswaar nog steeds in kleine groepjes, maar het full-time brainstormen, organiseren en verheugen kon beginnen. Wij zijn ontzettend enthousiast over de dingen die we al hebben kunnen neerzetten en met name over alles dat nog komen gaat. We hebben genoten van de bijzondere officiële opening vanuit de Domkerk die we hebben kunnen uitzenden via

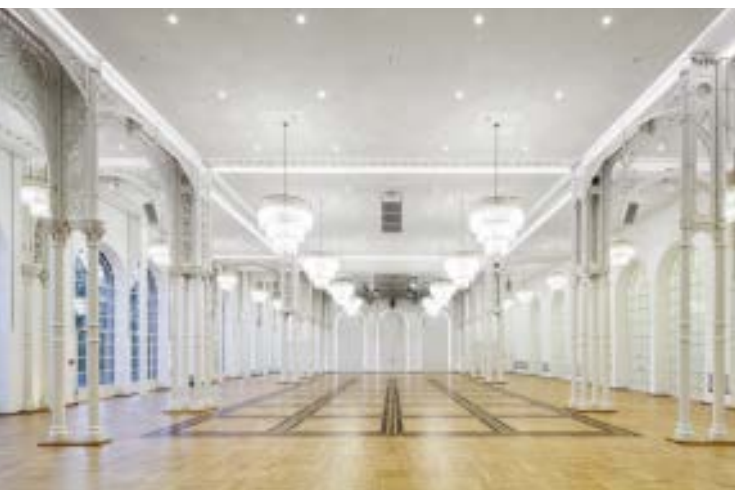
een livestream. Ook was de online lustrumveiling een enorm succes en hebben we een mooi bedrag binnengehaald. We kunnen daarnaast niet wachten om de grootste activiteiten te zien slagen en zouden er graag samen met zoveel mogelijk leden en oud-leden van willen genieten. We hopen u van harte te zien en bij deze nodigen we u graag uit voor vier schitterende activiteiten die mogelijk uw nieuwsgierigheid kunnen aanwakkeren.

## Chiquedag

Op 26 september zullen onze leden zich begeven op het Landgoed de Voorst in Eefde. Deze dag staat het genot van luxe en decadentie centraal. Gehuld in ieders netste kledij zullen wij met een glas bubbels in de hand proosten op het goede leven. Wie beter om ons de fijne kneepjes van de het bourgondische leven te laten zien dan onze eigen oud-leden. Graag zien wij u in uw meest chique kledij terug op deze zomerse dag om samen te genieten van deze lustrumactiviteit.

## Reünistendag

Zaterdag 6 november staat speciaal in het teken van u, onze oud-leden. Gedurende deze avond kunt



# Gehuld in ieders netste kledij zullen wij met een glas bubbels in de hand proosten op het goede leven.

u weer terug gaan naar de tijd waarin u nog regelmatig een biertje dronk aan de Hijweegebar op het Symposion. Er is een speciaal programma opgezet voor u, waardoor u gegarandeerd zult genieten. Verdere details en de persoonlijke uitnodiging zullen later verstuurd worden. Schrijf de datum in ieder geval alvast in uw agenda en we hopen u te zien.

## Lustrumstuk

De kers op deze lustrale taart als het aan de USTV en leden met een liefde voor theater ligt. In samenwerking met onze eigen toneel sub-vereniging en een ervaren regisseur zullen onze theatrale leden hun talenten aan de vereniging laten zien. Dit is de uitgelezen kans om te laten zien dat Unitas S.R. naast enkel borrelen en een adtje tap in de Joosbar een plek is voor zelfontplooiing. Graag nodigen wij u van harte uit op vrijdag 19 november om het lustrumstuk bij te wonen.

## Buitenlandgala

Als enige gepaste afsluiter van het lustrum vindt het buitenlandgala op 27 november plaats. Met bijna 1000 (oud-) leden zullen we afreizen naar Keulen om daar de galalocatie die midden in de Botanische Tuinen ligt, op stelten te zetten. Op deze prachtige locatie barst het feest los en zal het bier en wijn rijkelijk vloeien waarbij wij ondanks de tragische start toch gegarandeerd zullen terugblikken op

een prachtig lustrumjaar. Het gala is bedoeld voor elk lid, graag zien wij zoveel mogelijk van onze oud-leden terugkeren waarbij wij u in geuren en kleuren kunnen vertellen over ons lustrumjaar. We bieden voor het gala een compleet verzorgd arrangement met hotel, bus en gala aan. Daarnaast zullen we ook losse galatickets verkopen zodat u een wat verfijnder hotel zou kunnen uitkiezen. Hopelijk zien wij zoveel mogelijk van jullie terug op ons buitenlandgala op 27 november, u bent van harte welkom!



# Terug in de tijd

Whoring twenties, dat is waar we allemaal naar uitkijken. Na een raar jaar, kunnen we niet wachten om met zijn allen weer los te gaan. We staan aan het begin van de *Summer of Love*... Laat dit jaar nou net het jaar zijn waarin Unitas S.R. haar 22e lustrum mag vieren. We zijn er **Ondersteboven** van. Zo'n lustrum is ook een moment om terug te kijken op eerdere lustra. We gaan terug in de tijd en blikken terug op voorgaande lustra en vooruit kijken naar wat komen gaat. Het is immers alweer 5 jaar geleden dat we met zijn allen de donkere straten van Parijs onveilig maakten. Dus wat komt er nou ook alweer kijken bij zo'n lustrum? Wat maakt het zo'n bijzonder jaar? Wat is er veranderd door de jaren heen? En er een gemeenschappelijke deler? Dit doen we met een schat aan ervaring, namelijk met Stijn Nering Bögel, Rik Reinink, Ruben Bloemen en Mariette Oosterwegel. Allen betrokken bij eerdere lustra, dus de aangewezen personen om ons mee terug te nemen in de tijd.

## Nog vers in het geheugen

Het lustrum van 2016 is voor velen van ons nog goed terug te halen. We gingen op reis over de wereld met U.S.R. lines, waarbij het lustrum zijn hoogste punt kende in Parijs. Typerend voor deze tijd is de zorgeloosheid. Alles kon, niets was te gek. Stijn Nering Bögel omschrijft het als **'Speeltuín!'** het organiseren was misschien af en toe wat stressvol, maar met zijn commissie zorgde humor ervoor dat niet alles te zwaar werd opgevat. Relativeren. Dat was af en toe wel nodig. Hun doel? *"Een moment te creëren waar iedereen kon bijdragen en plezier kon hebben"*. Als we vragen wat het meeste is bijgebleven, houdt het rijtje niet op – het had nog wel weken door kunnen gaan, zoals het enthousiasme van Stijn er vanaf straalt! Natuurlijk vroegen we ook hoe op het volgende lustrum wordt uitgekeken. Hieruit volgen louter complimenten: "Ik vind het echt geweldig hoe ze in hebben gespeeld op de lockdown" zegt Stijn, "hoe ze origineel zijn geweest in het thema en hoe ze super veel vragen aan ons stellen om er beter van te worden." De trots schemert door in zijn woorden.

## Lustrum met een gouden randje

Het Centennium jaar. Een gouden rand. 100 jaar Unitas S.R. Een bijzonder moment voor velen van ons. En dit jaar extra bijzonder, een sprookje. Rik Reinink, praeses van het lustrum in 2011, omschrijft het dan ook kort, maar krachtig *"Legendarisch, historisch en konings"*. En wat wil je ook bij zo'n gouden

mijl. Onvergetelijk was wat hen betreft “Het bizarre aantal van Generations (er wordt nog steeds over gepraat – red.) en het grote succes van de Eurotrip.” Ook dit jaar is er een blijvende herinnering aan dit gouden jaar. Dit vindt de Centenniumcommissie nog steeds heel bijzonder “*De onvergetelijke steen die de reünisten cadeau hebben gedaan aan de stad.*” Als we Rik vragen wat het hem heeft gebracht, grapt hij “50 kilo, schoon aan de haak”, maar voegt dan met een iets serieuzere noot aan toe – “en we kunnen niet wachten om weer met zijn allen als ‘oude lullen’ naar een lustrum gala te gaan.” Zijn allerbelangrijkste boodschap? “Geniet ervan!”

## In alle staten

Ruben Bloemen, praeses van het lustrum in '91 beschrijft zijn lustrum als “Euforie. In alle staten, de muren geslecht want het lustrum wordt belegd”. Hij geeft aan dat dit nog steeds de lading van het 16e Lustrum der U.S.R. dekt. Extra trots is deze lustrumcommissie op het feit dat de reünistintocht in ere is hersteld, na jaren van afwezigheid – “De LC en lungit lunctos hebben lang getwijfeld over de doorgang van deze intocht, echter wij kijken met zeer veel genoegen terug op deze illustere zaterdag.” En dat het nog steeds bij Ruben leeft, blijkt maar uit het feit dat hij zijn agenda aanpast aan het lustrumjaar. Is er een gelegenheid waar hij kan aanschuiven – decenniumborrel of een oud lustrum borrel - dan probeert hij dat in zijn altijd vrij te houden in zijn agenda. Zelf komt hij uit jaartje '86, dat plant nog weleens lastig. Hij benadrukt wel dat het lustrum “vooral een feest is wat voor de huidige generatie moet zijn”. Maar genieten? Dat doet hij na 30 jaar nog steeds.

## Een terugblik naar het verleden

Dan gaan we nog 5 jaar terug, Mariette Oosterwegel was rector in het jaar 1986. Een hele eer om zo'n lustrumjaar te mogen openen. “Als ik nu terugkijk op 1986 denk ik: dat was pas het begin van het einde. De druk op studenten werd toen opgevoerd, maar was bij lange na niet zo hoog als nu, anno 2021. Waren wij toen veelal hoopvol en keken we reikhalzend uit naar de toekomst. Vandaag de dag maken we ons zorgen over de mentale gezondheid van studenten en wordt het toekomstbeeld overschaduwd door de klimaatcrisis. Daar kun je behoorlijk ondersteboven van raken ”

## Eén gemeenschappelijke deler

Met deze duik 40 jaar terug in de tijd, zien we dat er veel veranderd is door de jaren heen. Tradities zijn ontstaan, zoals de Eurotrip, of in ere hersteld, maar wat vooral nooit is veranderd, in al die jaren is ‘GENIET’. Je studententijd is een unieke periode in het leven. Blik niet al te ver door naar de toekomst. Je leeft maar één keer. Dus GENIET. En hopelijk kijkt een ieder ander er ook vooral zo op terug.

Planning 22e lustrum der Unitas S.R. ‘OndersteBoven’ is onder voorbehoud van de ontwikkelingen komende half jaar. De meest actuele planning van het lustrum is terug te vinden op [lustrum.usr.nl](http://lustrum.usr.nl).

**Milène Biegstraaten**

# De geschiedenis en waarde van de ontgroening



**Ontgroeningen.** Ze worden vaak in één adem genoemd met studentenverenigingen. Kaalgeschoren koppen, comazuipen, vernedering, ezelsoren en grijze muizen: het beeld van de ontgroening is niet al te best. Elk jaar duikt er wel ergens een krantenartikel op met felle kritiek of verschijnt er een filmpje op Dumpert van iemand die zoemend door een stad marcheert. Toch is de ontgroening een essentieel onderdeel van de toetreding tot veel verenigingen, en heeft het wel degelijk een waardevolle maatschappelijke functie. Het probleem is alleen dat niet iedereen die functie kent, laat staan begrijpt. En waar komt het eigenlijk vandaan, die ontgroening? Kortom, wat zijn de geschiedenis en waarde van de ontgroening?

## Geschiedenis in Nederland

Tegen het einde van de zestiende eeuw ontstonden in Nederland de eerste universiteiten, en daarmee eigenlijk ook direct de eerste studentenverenigingen. De universitaire gemeenschap werd gekenmerkt door bepaalde privileges. Zo hoefden studenten bijvoorbeeld geen accijnzen te betalen over wijn en bier. Er ontstond een zeer eigen elitaire cultuur, waarin de studenten zich wilden onderscheiden van de burgermaatschappij. Rijke families uit de provincies stuurden hun mannelijke kroost naar de grote steden om te gaan studeren. Daar zochten de boerenknechten

het gezelschap op van medestudenten uit hun eigen streek. Ze vormden daarmee zogenaamde *naties*. Deze naties ontwikkelden zich tot een soort studentenverenigingen, compleet met eigen initiatierituelen; bij toetreding tot de naties werden de nieuwelingen getest op hun kennis van de klassieken, moest er gebrast worden en werden de eerstejaars meegenomen naar bordelen.

Universiteiten waren niet blij met deze praktijken. De competitie tussen verschillende naties was namelijk behoorlijk en liep vaak uit op vechtpartijen. Al in 1643 werden daarom alle naties in Utrecht

opgeheven en probeerden ook andere universiteiten hetzelfde te doen. Ik zeg probeerden, omdat het natuurlijk grandioos faalde. De studentenclubs gingen ondergronds verder en bleven mateloos populair. Ergens in de 18e eeuw werden de naties vervangen door zogenaamde *groensenaten*. Groepjes ouderejaars plukten willekeurig een stel eerstejaars uit de studiebanken, die vervolgens een flinke ontgroening moesten doorstaan om überhaupt als volwaardig student te worden gezien. Anders werd je simpelweg niet geaccepteerd. Dit liep echter zo vaak uit de hand dat de minister van Justitie en Politie de universiteiten in 1807 vroeg om passende maatregelen te nemen. De Groningse universiteit was daarom opgelucht toen in 1815 het Gronings studentencorps *Vindicat atque Polit* opgericht werd: een echte vereniging met een bestuur, statuten en verantwoordelijkheid. Zo kreeg de universiteit eindelijk meer grip op de feestende studenten.

## Sociëteit Minerva in 1830

Tegen het eind van de 19e eeuw steeg het percentage universiteitsstudenten van lage afkomst. Deze studenten waren financieel niet in de gelegenheid lid te worden studentencorpora. Als tegenreactie ontstonden daarom studentenbonden, waarvan de Utrechtse Studenten Bond in 1884 de eerste was. Deze bonden werden gekenmerkt – in tegenstelling tot de corpora – door een gelijkwaardigheid van leden, lage financiële lasten en toegankelijkheid (er vond geen ontgroening plaats). Deze bonden verdwenen vrij snel weer. Tegelijkertijd kwamen er naast corpora andere verenigingen, bijvoorbeeld verzameld in katholieke Unies. Unitas S.R. is niet veel later opgericht, onder meer door oud-leden van de Utrechtse Studenten



Bond, met gelijksoortige kernwaarden (hoewel er uiteindelijk natuurlijk wel met een ontgroening werd gewerkt, het zogenaamde *Novitiaat*). De rest is geschiedenis, iedereen die dit leest heeft het Novitiaat doorlopen. Er is dus iets met die ontgroening, waardoor die door de eeuwen toch altijd heeft bestaan. Hoe komt dat?

## De waarde van de ontgroening

Ontgroeningen worden vaak bekritiseerd. Ten dele terecht, zeker wanneer de ontgroening een te vernederend karakter krijgt, maar voor veel jongen kenmerkt dit overgangsrитуeel een belangrijke fase in hun adolescentie. Volgens cultuurhistoricus Pieter Caljé moet de ontgroening uit de achttiende eeuw, maar ook die van vandaag beschouwd worden als een ritueel waarmee een kind een student wordt: *'Studenten karakteriseren zich van oudsher doordat ze geen kind meer zijn, maar ze maken ook nog geen deel uit van de volwassen wereld. Om toegang te krijgen tot de studentenwereld moeten ze de rites de passage ondergaan.'*

De etnograaf Arnold van Gennep publiceerde in 1909 het legendarische boek *Les Rites de Passages*. Dit boek was een van de eerste kwalitatieve onderzoeken naar overgangsrитуelen binnen verschillende culturen. Hij observeerde dat elke samenleving eigen afgezonderde sociale groepen heeft. Om van de ene naar de andere groep te gaan, moeten de potentiële leden aan bepaalde condities voldoen die allemaal een ding met elkaar gemeen hebben: ze zijn gebaseerd op je status of je intelligentie. Die overgang gaat echter niet zonder meer, maar bestaat uit een transitierituuel. Een simpel voorbeeld is trouwen: de overgang van vrijgezel naar gebonden. Dergelijke transitierituelen komen in elke cultuur voor.

Maar hoe zit dat dan met studentenverenigingen, en wat is hun plek als onderdeel van onze maatschappij? Veel gebeurt immers achter slot en grendel. Waarom is dat? Een mooie analogie daarvoor is een huis. Een huis vol kamers en gangen. Hoe geciviliseerder een maatschappij is, hoe dunner de muren van dat huis





zijn. Toch zijn er altijd achterkamertjes met dikke deuren. Kamertjes waar niemand iets van mag weten, zorgvuldig geïsoleerd. Waar je pas naar binnen mag na formaliteiten en rituelen.

Soms betekent dat simpelweg dat je geboren wordt met een bepaalde naam (Van Oranje, bijvoorbeeld), of van bepaalde statuur bent. Maar soms kan simpelweg iedereen toegang krijgen, zolang ze het ritueel maar doorstaan.

Een van die rituelen is dus een ontgroening bij een studentenvereniging, zoals ons Novitiaat. Daar binnen worden vervolgens algemeen geldende sociale, economische en juridische regels aangepast, of zelfs doorbroken. In dat kleine kamertje staan de ontgroeners en de Novieten heel even buiten de maatschappij. Heel even

staan ze zelfs buiten de wet.

Ze krijgen een soort heilige status, onaantastbaar.

Daardoor wordt er een barrière gevormd tussen de deelnemers en de maatschappij, waardoor zij machteloos wordt. Dat is de mogelijke oorzaak voor het feit dat “externen” de ontgroening vaak niet begrijpen. Die wetteloosheid steekt.

Maar waarom is het dan zo belangrijk, die ontgroening? Er is geen ritueel in onze Westerse samenleving dat de overgang van puberteit naar adolescentie aanstipt. Bovendien wordt deze overgang ambigu gemaakt door conflicterende signalen, zoals de leeftijd dat je alcohol mag kopen, met iemand naar bed mag, een huis mag kopen, enzovoort. De samenleving faalt dus in zekere zin in het voorzien van betekenisvolle overgangsrituelen voor die belangrijke periode in ieders leven. Daarom gaat de adolescent zelf op zoek. Op zoek naar antwoorden in de directe omgeving. Dat doen ze via hun gelijken, bijvoorbeeld via lidmaatschap aan een vereniging. En om daar lid van te worden, moeten de “jongkies” worden gevormd tot volwaardige studenten.

## Terechte kritiek

De waarde van de ontgroening is er dus wel degelijk. Toch is er ook terechte kritiek. Want wat bewijst je

eigenlijk als je heel dronken kan worden? Wat is het nut van iemand vernederen? Waarom zou je dat überhaupt willen of doen? In het Nederlands hebben we helaas maar één woord voor ontgroenen.

In het Engels zijn er echter twee varianten:

*pledging* en *hazing*. *Pledging* betreft de echte inwijding, terwijl *hazing* gaat om het moedwillig intimideren. *Pledging* is positief, *hazing* negatief.

In diezelfde context is ook het verschil tussen een traditie en een gewoonte belangrijk. Neem het invechten in Symposium, iets dat wij allen hebben meegemaakt. Dat is een geweldig inwijdingsritueel. Een traditie, die een duidelijke overgang aanstipt in het lidmaatschap van Unitas S.R. Een echte *pledge*.

Helaas zijn er echter ook aspecten van de ontgroening

overgegaan in nare gewoontes, oftewel *hazing*. En een gewoonte is niet hetzelfde als een traditie. De beproevingen voor binding, zijn soms beproevingen ten koste van geworden. Gewoon om te lachen, omdat de ontgroener het zelf ook heeft meegemaakt en het daarom maar herhaalt.

Beproevingen waarin men

iets wilt aanleren, zijn beproevingen geworden om te kijken hoe ver je kan gaan.

Op het moment dat je aan een aspirant-lid vraagt waarom ze iets hebben gedaan en ze daar geen antwoord op kunnen geven, is het moment dat een ontgroening geen zin meer heeft. Precies daar zit het probleem, en is de kritiek dus ten dele terecht. Als je denkt dat een hele nacht wakker blijven en dronken gevoerd worden voor iemand anders plezier een ontgroening is, zit je verkeerd. Een ontgroening heeft doelen: loyaliteit creëren, principes leren, elkaar leren kennen. Als je een hele nacht loyaliteit creëert, principes leert en elkaar leert kennen, terwijl je bier drinkt, pas dan ben je onderdeel van een ontgroening. Wanneer leden een gewoonte domweg overnemen, zonder over het waarom ervan na te denken, verliest de traditie zijn betekenis. En dat moeten we koste wat kost voorkomen.

**Barend Last**



# Het huis van de Bavarius

Net buiten de singels, tussen station Vaartsche Rijn en Ledig Erf ligt de Albatrosstraat. Aan deze straat bevindt zich een Unitashuis dat uniek is in zijn soort. Op het moment dat je de iets te steile trap oploopt kan je er al niet meer omheen, de muur is rood-wit geblokt. Dat kan natuurlijk maar een ding betekenen; er wonen Brabanders in dit huis. Dat is ook terug te horen in de naam “het Vuile Verken”, vernoemd naar een van Brabants bekendste landbouwsectoren.



Dit zijn er vijf om precies te zijn, allemaal mannen die lid zijn van Unitas S.R. en het Brabants Genootschap. Daarom staat de Brabantse gezelligheid hier hoog in het vaandel. Iedereen is altijd wel in voor een biertje, wat te zien is aan de dik vijftien volle en lege kratten die vrijwel altijd op het dakterras staan. Omdat deze uitkijkt op de achtertuinen van de aangrenzende staart en deze verre burens vaak mee mogen genieten van de laatste carnavalsnummers op een zwoele zomeravond hebben we deze omgedoopt tot “de apenrots”. Verder houden we bijna iedere maand een huisborrel, al was dat gedurende de afgelopen quarantaine wel wat vaker. Op deze avonden drinken we graag een kruikje schrobbeller, een Tilburgs kruidenlikeur, en wordt er bij gebrek aan een grote woonkamer meestal een potje kaarten of dobbelen op iemands kamer gespeeld.

Verder wordt er altijd bourgondisch gekookt met inspiratie uit alle windstreken in het veel te kleine keukentje en eten we praktisch iedere dag samen. Ook staan de deuren van onze

kamers vrijwel altijd open waardoor er vaak in afwisselende kamers geborreld wordt, zelfs het piepkleine (lees zeven vierkante meter) hokje van de huisjongste wordt regelmatig op stelten gezet door de andere huisgenoten. Helaas is het de laatste tijd overdag wat rustig in huis want de Pro-rector, Bavarius en de Commissaris Qualitate Qua van de Lustrumcommissie wonen hier allemaal en die zijn de laatste maanden druk bezig om de vereniging draaiende te houden.

Desalniettemin zijn we een hecht huis en hebben we ook een goede band met oud huisgenoten, die ook bijna allemaal lid zijn van het Brabants Genootschap. Zo komen deze vaak langs vlak voor carnaval om alvast wat moed in te drinken voor deze zware periode. Daarnaast komen zo ook regelmatig een lekker bordje boerenkoolstamp met rookworst en spekjes eten voorafgaand aan een BG activiteit of, bij de afwezigheid hiervan, gewoon omdat het zo lekker is!

**Just Blonk**

# De Nationale Steptour van 1981 en van 1984

Van 9 tot en met 12 september 1981 werd de eerste steptour voor studenten gehouden welke was georganiseerd door Unitas S.R. Als wij hierover vertellen aan studenten van nu ontmoeten we steevast blikken van ongeloof. Jullie maken een grapje! Zoiets heeft toch niet bestaan?

**Henk Hovenkamp, Marc Wortmann**

Maar het heeft wel degelijk bestaan en wij hebben de eerste versie mede georganiseerd, onder het motto "One Step Beyond" (naar het destijds populaire nummer van de Britse ska-band Madness). Hoe zat het ook alweer en zijn er nog tastbare bewijzen? Hoog tijd om dit buitengewoon leuke evenement



aan de vergetelheid te onttrekken, zeker nu de step in sommige steden aan een opmars als alternatief vervoermiddel bezig is. Dat valt nog niet zo mee. In het USR Boek 1982, 'Oriënteringen' staat een kort beeldverslag van twee pagina's met slechte foto's, een kort maar verre van accuraat stukje over/van de commissie en verder noemen een aantal jaarclubs en colleges de steptour. Deelname aan de Steptour was mogelijk voor studententeams uit het hele land. De meeste deelnemers stepten individueel op een step met verhoogd stuur en verlaagde treeplank, maar sommige teams bouwden een meermansstep en hiervoor was zelfs een speciaal klassement.

De Tour van 1981 voerde in vier dagen van Tilburg via Eindhoven, Nijmegen en Wageningen naar Utrecht, waarbij net als bij de Tour de France start- en finishplaats niet gelijk waren. De laatste etappe begon bijvoorbeeld in Wijk bij Duurstede. Per dag werden twee tracés van ca. 20 kilometer verreden. De voorbereiding was bijna nog leuker dan de wedstrijd zelf en kostte vele maanden. In elke gemeente moest overlegd worden met de wegbeheerders, gemeente, provincie en het Rijk, over het parcours en een vergunning worden aangevraagd voor het "houden van wedstrijden op de openbare weg", een taak die werd gecoördineerd door ons commissielid Wim Maessen. Voorwaar een monnikenwerk. Over





monniken gesproken: de eerste etappe begon bij het onvolprezen Trappistenklooster Onze Lieve Vrouwe de Koningshoeven in Tilburg (bekend van La Trappe), waar wij een rondleiding kregen en mochten proeven. Dat was toen nog niet zo strak georganiseerd als nu. De dienstdoende broeder Eligius verzekerde ons dat het drab op de bodem van een glas trappist het lekkerste was, maar ook de meeste alcohol bevatte..... Dankzij de firma PON, importeur van Volkswagen en Audi in Leusden, konden we beschikken over een heuse tourauto, een gloednieuwe Audi, toendertijd overigens een betere middenklasse wagen. Dit was geregeld door Rolf Hunink die de auto ook beheerde. Alle kosten waren voor de Pon – de auto, de benzine en zelfs de bekeuringen (dat waren er nogal wat, ‘de bon is voor Pon’ werd een gevleugelde uitdrukking). Elke etappe werd besloten met een feest bij een lokale studentenvereniging met uiteraard veel bier dat de volgende dag nog in de benen zat en er snel weer uitgestept moest worden. De door de commissie geregelde slaappleatsen bevonden zich hoofdzakelijk in sporthallen e.d. en 's-avonds werd er gegeten in een lokale Mensa of studenteneettafel.

In 1984 leek het er op dat er geen steptour zou komen, maar werd er op Unitas een nieuwe Steptourcommissie samengesteld. Ondanks de korte voorbereidingstijd en ontbrekende steun van de Senaat lukte het deze commissie om weer een tour van vier dagen te organiseren. Ponderal was nu de hoofdsponsor terwijl ontbijt en lunch gratis werden verzorgd door het cateringbedrijf Maison van de Boer. De commissie had nu een oude militaire brandweerwagen tot haar beschikking als bezemwagen en voor transport van de vele verkeersregelaars en het aanbrengen van “bewegwijzering” met witte verf. De route liep ditmaal o.a. via het Muiderslot, we hebben overnacht in het tegenoverliggende fort Kuikuit, en Delft om uiteindelijk op het Vredenburg te finishen.

Beide steptourkaravanen bestonden uit ruim 200 mensen, zowel steppers, bestuurders van de volgwagens als verkeersregelaars en aanverwanten. Behoudens een enkel incident, zo reed een auto herhaaldelijk in op het publiek bij de finish op het Lucas Bolwerk, zijn beide steptours goed verlopen. Wel de nodige valpartijen en lichte verwondingen aan enkels die met de achteras in aanraking waren gekomen, maar niets ernstigs.

# De zomer van 2016

In 2016 is Wim Merlijn, getroffen door een herseninfarct, zes maanden in het ziekenhuis en de revalidatiekliniek opgenomen geweest, zonder dat zijn werkzaamheden voor de RVV daaronder ernstig te lijden hadden. Nu zijn toestand min of meer stabiel is, maakt hij de balans op. Terloops houdt hij sommigen van u daarbij een spiegel voor.

Mijn syllabus over het metrum wil niet zo vlotten. Plots voel ik een hersenspinsel en val op de grond. Ik raak in een euforie en weet mij in m'n trapezeval nog juist vast te klampen aan de tv-poot die mij in de schoot geworpen wordt. Ik kan nergens bij en zie deuren die er niet zijn. Er welt een krachtig metrum in mij op, dat ik niet kan vastleggen. Met de artrose in mijn linkerbeen lukt het mij niet op te staan; mijn arm zou wel eens gebroken kunnen zijn. Ik kan beter maar niet in slaap vallen: ik moet nog plassen.

Toen mijn schoonmaakhulp mij 's ochtends zielig naast de wc zag zitten, begreep ze de situatie meteen. Die scheve mondhoecken waren mij ontgaan: 's nachts kijk ik niet in de spiegel. Die belemmerde spraak ook. Onmiddellijk begrijp ik waarom ze 112 belt.

## Ziekenhuis

Door de brandweer uit het raam getakeld, zweef ik even later vredig over het Hof. In het ziekenhuis flitsen de toeters en bellen. De beelden dringen maar half tot mij door, maar overtuigen mij wel> ik ben getroffen in het cerebellum. Mijn gevoel voor ritme en de automatische piloot kunnen nu aangetast zijn. Wel wakker blijven voordat het leven geruisloos langs je wegglijdt. Gelukkig gaat mijn linkeroog nog open en kan ik nog slikken; bij mijn moeder was dat anders. Artsen stellen aan ieder bed dezelfde vragen. Die arts-in-opleiding, is dat het broertje òf de zoon "van"? Een verpleegster registreert dat ik moeite heb met

de stoelgang; een jaar later zal ik er nog op bevestigd worden. Waarom bestaat er geen generator, die met stroomstoten alles weer in balans brengt? Ik word door mijn hersenen voortdurend op het verkeerde been gezet: met mijn linkerbeen en -hand is niets mis, behalve dat ze loze pijnprikkels uitzenden. Onvermoede hersenverbindingen lijken geactiveerd: ik kan zomaar gedichten analyseren. Wellicht ga ik een nieuw leven tegemoet. De nummers van wetsartikelen zijn voorgoed uit mijn geheugen gewist, maar dankzij mijn eigen boek heb ik ze spoedig weer op een rijtje.

**Wim Merlijn kwam aan op U.S.R. in 1966. Hij zat twee maal in de senaat, als ab actis en als senator wetswijzigingen. Hij was ook nog twee jaar praeses jaarboekredactie, een jaar praeses SB en mede-oprichter van Bachchus. Ook was hij jaren actief voor lungit lunctos, o.a. als voorzitter. Hij studeerde Rechten, psychologie en Nederlands. Zonder hem zou Unitas waarschijnlijk het niet hebben overleefd in de moeilijke jaren zeventig. Helaas is hij sinds twee jaar erg ziek. Daarover wil hij graag alle oud-leden berichten.**



## Revalidatiekliniek

Ik word naar de revalidatiekliniek verwezen. Bij ontbreken van de dood op de snijtafel stralen de artsen er een misplaatst soort zelfgenoegzaamheid uit. Niet het gehavend voorkomen van mijn medepatiënten als wel hun onzeker toekomstperspectief heeft iets beklemmends. Iemand raadt mij aan, met een borstel over m'n hand- en voetzolen te wrijven, iemand anders zweert bij spiegeltherapie: als je je gezonde hand in de spiegel observeert, neemt je aangetaste bewegingen over. En Mattheus 5:30? Dàt maar niet! Het intakegesprek verloopt wat stroef. De arts verandert sommige van mijn antwoorden, omdat het computerprogramma interessante vervolgvragen anders niet meeneemt. Alles kan tegen je gebruikt worden: je baard laten staan wijst op zelfverwaarlozing, geen pijn voelen op gevoelloosheid, anderen de weg vragen op hulpeloosheid. Bij wijze van moratorium laat ik m'n baard staan, ook omdat scherm pijn aan de huid doet. Bij en doortastende opmerking kan ik erin grijpen en zij levert tien minuten tijdwinst per dag op. Bovendien ben ik

in één klap tien jaar ouder geworden, alleen dàt rechtvaardigt een ander gezicht. Die baard paste trouwens bij mij stem.

De patiënt die vóór mij de lift instapt, druk zonder na te denken op de knop 'Deur sluiten'. Iemand schreeuw uit verlatingsangst. Als ik een mevrouw erop wijs dat ze het buffet ophoudt als ze ter plaatse tergend langzaam d'r eitje plet of beschuitje smeert, communiceert dat niet lekker, maar ze trekt er wel lering uit. Zo niet de knul die de hele dag voor CNN hangt omdat hij geen Nederlands verstaat. Invaliden racen trots met hun nieuw verworven rolstoel door de gang. Boven je bed hangt een scheurkalender met één blaadje per dag. Elke etage heeft haar eigen kleur wanden. Het carré volgend kom je vanzelf weer op je plek. Het lipje van de botercups steekt uit de verpakking. De messen zijn wat bot.

## Dont's

Een rollator kan ik beter niet wegzetten als een 'schuivertje'. De 'eenarmige bandiet' is voortaan taboe. En ik mag zeker niet langer snel willen schrijven of met een balpen in mijn linkeroor peuteren. Met

Franssprekende negers kun je je beter niet bemoeien: voor je het weet, ben je een trait d'union in hun goksyndicaat.

## Kamergenoot

Achter een welbespraakt jovialiteit gaat één brok chagrijn schuil. Plat-Amsterdams wil hij in alles het laatste woord, zet het licht naar z'n hand, occupeert de wastafel en claimt een collectieve rollator voor privégebruik. Met zijn ene hand over de tafel hangend metselt hij met zijn andere water of koffie met wat hij eet. Als hij hardop winden kon laten, had hij dat zeker gedaan. Maar als het één van ons beter gaat, gaat het ons allen beter.

## Intellect

De kliniek straalt niet bepaald de sfeer van intelligentsia uit. Patiënten lopen fluitend door de gang of knippen met hun vingers. Kranten zijn in het hele gebouw niet te koop. Interessante figuren zijn er volop, maar je moet ze weten te vinden: ook zij houden zich hier nu eenmaal gedeisd. Met vertrouwen en volharding moet alles weer goedkomen. Sommige mensen die met een fysieke tegenslag geconfronteerd worden, vragen zich af: "Waarom juist ik?". Maar aftakeling hoort gewoon bij het ouder worden; zoals je hebt kunnen groeien naar je eigen volwassenheid, zo ga je ook je eigen oude dag in.

## Therapie

Gezonde cellen kunnen de functie van de aangetaste overnemen. Daar is veel oefening voor nodig, vooral in fysiotherapie. Ergotherapie is niet mijn favoriete ding, als ik wasknijpers aan de lijn moet hangen of geblinddoekt allerlei voorwerpen uit een bak met bruine bonen halen; door die bruine bonen voelt mijn hand extra branderig aan. Volgens een therapeute heb ik aanleg voor judo, maar dan moet ik wel doorademen. Met logopedie zijn de resultaten goed, mijn stem betekent dan ook veel voor mij. Bij een psychologische test vertel ik het verhaal op hoofdlijnen na, terwijl sappige details juist punten scoren. De klok op vijf-over-een tekenen is moeilijker dan ik dacht. Bij een verhaal over een

bezoek aan de dierentuin waarvan ik zoveel mogelijk dieren moet onthouden, onderscheid ik exotische dieren, huisdieren en ongedierte; jammer voor die en loslopende koe. Een analogieëntest is voor mij een eitje. De psychologe is zichtbaar teleurgesteld als ik mij niet depressief of suïcidaal voel en niet enige boosheid of machteloosheid ervaar. Mijn handschrift is volgens de schrijftherapeute nog steeds onleesbaar, maar wel systematisch en karaktervol. Het enige wat ze je niet leren, is opnieuw pianospelen.

Zaterdagmorgen mag je apies kijken, tenminste als je zelf niet als apie wordt ingezet: vrijwilligers komen bezigheidstherapie met je doen; als het niet klikt of zij het ook niet meer weten, laten ze je door de gang banjeren of trappen lopen. Met de rollator schuifel ik door de tweederangsdichters-buurt; op elke hoek vraag ik mij af: wat heeft die ook alweer geschreven?

We gaan schoenen met klittenband kopen. Instappers willen niet, veters strikken gaat mij wat moeilijk af. Een rib uit m'n lijf, maar achteraf het enige aan mijn ziekte wat ik zelf moet betalen. Mijn cholesterol is in orde, maar die pil zit nu eenmaal in het standaardpakket. Hoge bloeddruk heb ik ook niet, maar zònder die pil had ik dat wel gehad. De blaren van de veel te kleine pantoffels wijzen volgens haar op jicht. En als ik tegensputter, mag ik voorlopig nog niet naar huis! Mijn medicatie neem ik volgens de hoofdzuster niet conform de regels in. Straks moet er dagelijks iemand

van Thuiszorg langskomen ter controle. Geen betutteling: dat bevordert de gewoontevorming.

## Verpleging

De meeste verplegers doen hun werk met zorg en toewijding. Met de nodige tact krijgen ze je precies waar ze willen, iets wat een aanstaand hoofdzuster minder lukt. 's Nachts

loopt er een werkstudente patiënten in het gezicht te schijnen. Toen ik mijn alarmapparaat op de grond gelegd had, besloot zij het onder mijn rug te leggen, met helse rugpijn tot gevolg.

## Boze droom

Maar wacht eens ... is dit alles niet één grote boze droom? Was de eerste die mij kwam opzoeken niet een

De psychologe  
is zichtbaar  
teleurgesteld als ik  
mij niet depressief of  
suïcidaal voel

bevriende keuringsarts, die beweerde dat ik binnen enkele weken weer de oude zou zijn? En heb ik mij niet kritisch uitgelaten over een studie naar steunkousen en pluk ik daar nu de wrange vruchten van? Maar uit bed stappend slaapt mijn been nog altijd en voel ik echt de pijn in mijn linkerarm.

## Hotel

De kliniek lijkt wel een hotel. Ontbijt en lunch zijn in buffet-vorm, het diner wordt als keuze-menu aan tafel geserveerd. Er is een verwarmd zwembad en tegen betaling tv. De bedden stellen teleur, met de bedoeling dat je er ook zo weinig mogelijk gebruik van maakt. Dwarslaesiepatiënten kunnen bijtanken aan de bar. Sommige bezoekers doen alsof ze thuis zijn, anderen overstelpen je met fruit. Een patiënte kreeg roomboter; de volgende ochtend beklagde zij zich erover dat die gesmolten was.

## Thuiszorg

Elke avond komt er een medewerkster van Thuiszorg langs om mijn medicijnname te controleren. De receptie geeft afmeldingen niet door, wat tot gemor bij de verzorgenden en onzekerheid bij de burens leidt. Als ik over mijn koude linkerhand klaag, fluistert iemand mij toe dat ik hem maar eens flink onder de warme dekens moet houden.

## Op vakantie

Ieder jaar verblijf ik in Chemnitz. Het station Leipzig is gelijkvloers. Ik heb er weinig overstaptijd. Met mijn trolleykoffer als remblok durf ik m'n eerste sprintjes weer aan. Wel met één groot verschil: vroeger hoopte ik op een dinerbuffet, waarbij je naar hartenlust bediend wordt. Ik maak mijn uitgestelde busreis naar Toscane. Niet alle medereizigers nemen mij even serieus: goedbedoeld krijg ik bij het dessert diverse ijsjes aangeboden. De politie ziet mij voor een junk aan... uit Amsterdam nog wel!

## Op links

De pijn aan mijn linker lichaamshelft straalt zich uit van hand tot voet, via mijn oogkas en lies. Volgens de tandarts zou ik last van kiespijn moeten hebben, maar die wordt door mijn beroertepijn geabsorbeerd. Gelukkig schrijf ik met rechts. Dankzij de fysiotherapie beschik ik nog wel over een keiharde trap op links. Voor een eitje bakken mis ik de nodige coördinatie, plassen vanuit de gulf is een ongewis avontuur geworden.

Fluiten of met de vingers knippen kan ik ook niet meer, maar dat wàs al ordinair.

## In wankel evenwicht

Ik ben meer dan tien kilo afgevallen. Mijn billen hebben zo weinig zitvlees meer dat zitten pijn doet. Mijn tred is wankel, mijn spraak belemmerd. Toen ik nog het glas hief, merkte niemand wat aan mij. Mijn gevoel voor ritme lijkt er niet bij ingeschoten. Dat geldt wel voor de blikopener en mijn das, ook al doe ik dat met rechts. Als de richtingaanwijzer van een jarenvijftiger auto klap ik mijn linkerarm uit om aan te geven dat ik niet op links ingehaald wil worden; bovendien blokkeer ik anderen zo de doortocht.

Hoe meer medicijnen, des te groter mijn medicatie-trouw: het liefst neem ik ze allemaal tegelijk in.

De wekelijkse baxter met medicijnen leek mij overbodig totdat ik op vakantie met doordrukstrips geconfronteerd werd. In de kerk heb ik nu een stoel op de eerste rij zonder ceremoniële verplichtingen. Wel ben ik bij de collecte de eerste en moet ik extra goed naar de preek luisteren. Als de gelovigen de hostie in de kelk met wijn dopen, ben ik gelukkig ook als eerste aan de beurt. Eén mevrouw citeert buiten mij om Kal Lagerfeld: "Wie een joggingbroek draagt, heeft het opgegeven." In de supermarkt laat ik de caissière het geld uit mijn hand nemen; als zij weigert, betaal ik botweg met een briefje van vijftig. Tussendoor neem ik wel eens plaats op een bankje op het plein. De dakloze die naast mij komt zitten, vertelt mij wie er nu weer zijn opgepakt. Voor honden ben ik nu extra bang. Bij het trappen lopen in de openbare ruimte laat ik mij niet wegzetten door een tegenligger die langs dezelfde leuning omhoog wil. Ik verbaas mij erover dat een oud vrouwtje niet weet hoe ze met haar rollator de stoep op en af moet. Zou ze haar rollator als boodschappenkarretje aangeschaft hebben?

## Tot besluit

De zilversmid van de kliniek heeft mij twee zilveren ringen aangemeten voor mijn door wasknijpers verstuurde ring- en middelvinger. Hij heeft er echter geen rekening mee gehouden dat ik ze niet om mijn vingers krijg. Het handenteam kan niets meer mij doen, vertelt de revalidatiearts mij kortaf en met die pijn zal ik verder moeten leren leven. Als ik het gebouw verlaat, ben ik allesbehalve kwaad op haar ... blij, dat ik eindelijk van haar verlost ben...

**Wim Merlijn**

Bij het overlijden van oud-lid kermis- en kroegprofessor  
Gerrit Jansen

# De kroeg: knooppunt van sociale structuur

**Pim Walenkamp**

“Ik kom veel in kroegen, ik kijk er mijn ogen uit. Ik ben een voyeur, ik ga nooit aan de bar zitten, want dan kan ik niets zien. Ik neem dus plaats in de kroeg aan een tafeltje, achteraf,” zegt Gerrit Jansen (1929-2021). “Ik vind het ook leuk dat je daar verhalen van mensen naar boven haalt.”

Als scholier wil hij journalist worden. Hij bezoekt colleges van Brandt, hoogleraar nieuwste geschiedenis en besloot sociologie te gaan studeren. Een sportieve jongeman met als hobby letterkunde. Hij organiseert feesten als hulp van het SB (1951-1952). Hij is een jaar lang fiscus SB (1952-1953): geen spraakzaam type, aardige organisator, nog betere observator. Jansen:

“Management ligt me niet. Mijn doel: als socioloog de gewone man in beeld brengen en daarmee de echte geschiedenis tot leven brengen. Een café is eigenlijk een soort samenleving in het klein.”

Gerrit reist door heel Nederland met zijn kroegentocht die begon op Symposium in 1949. In mei 1976 promoveerde hij op ‘de eeuwige kroeg.’ Daarna volgde een groot feest in de Hijweege. Hij werd op de schouders getild. Vlak voor het Europees kampioenschap, waar Nederland ook van Tsjechië verloor, werd gezongen: “Jansen, die wordt kampioen!” “Dit is een orthodox proefschrift over een onorthodox onderwerp. Het boeide mij het verhaal te vertellen



## Paspoort

<b>21-02-1929</b>	geboren in Terborg (Achterhoek). Vader postbode, opa metselaar	<b>1951-1952</b>	<b>assistent van SB:</b> feesten organiseren, o.a. wijnweek, cultuurweek
<b>1935-1941</b>	basisschool in Terborg en Hilversum	<b>1952-1953</b>	<b>fiscus SB</b>
<b>1941-1947</b>	HBS-B in Utrecht	<b>1956</b>	drs.
<b>1943-1945</b>	wil journalist worden	<b>1956-1962</b>	onderzoeker in Haarlem en Den Haag
<b>1949-1956</b>	Univ.st. sociologie	<b>1962</b>	wetenschappelijk hoofdmedewerker sociologie R.U.Utrecht
<b>1949 sept</b>	j.v.a. USSR	<b>07-05-1976</b>	promotie “De eeuwige kroeg”
<b>1951</b>	woont bij ouders in Zuilen: de Muinck Keizerlaan	<b>1981-1994</b>	hoogleraar sociologie
<b>1951</b>	Maliestraat 18 bis	<b>17-04-2021</b>	overleden in Utrecht





“Ik ben een voyeur, ik ga nooit aan de bar zitten, want dan kan ik niets zien.”

Foto: Ton van den Berg

van een in het dagelijkse leven van talloze mensen erg belangrijk, maar in de sociale wetenschappen niettemin nogal verwaarloosde instelling, het café.” Hij begint bij de oertijd, de oude Grieken. Voortdurend wordt de joden voorgehouden dat zij de vreemdeling hebben te gedenken. Gastvrijheid was belangrijk. Het openbaar lokaal ontstond als gespecialiseerde instelling toen de klassieke gastvrijheid het niet meer aan kon. In de 17e eeuw kwam het koffiehuis op: centra van informatie-uitwisselingen en politieke

discussie. De Engelse koning Karel II verbood ze in 1675 omdat er verscheidene valse kwaadaardige schandalige van zijne majesteits regering wordt aangetast en de vrede en rust des Rijks verstoord. Het koffiehuis was sterker. Er waren zoveel protesten dat Karel na tien dagen de koffihuizen en cafés weer opende. Bij de behandeling van de drankwet (1881) bleek dat in 25% van de Nederlandse gemeenten het college en gemeenteraad vergaderden in een kroeg. Ook 8 kantongerechten houden zitting in zo'n logement; 3 burgemeesters, 30 gemeentesecretarissen, 107 belastingontvangers, 139 wethouders zijn tegelijkertijd kroegbaas. Vanaf 1881 mag dat niet meer. Jansen beschouwt de kroeg als een time-out. “Ik hou van mensen op openbare plaatsen.” Hij was een bijzonder mens en een unieke socioloog met belangstelling voor kleinschalige onderwerpen dichtbij mensen, leven een straat, in een kroeg, op een kermis.

## Stellingen uit Jansens proefschrift 1976

01. De leefbaarheid van een samenleving is afleesbaar aan de kwaliteit van haar kroegen ( ... in coronatijd...?).
02. Café dient te worden beschouwd en behandeld als instelling van openbaar nut, uitdrukkelijk met rechten en plichten omgeven.
03. Kroeg is ongetwijfeld van groter waarde voor de goede gang van zaken in een ordelijke samenleving dan de gezondheidsdienst.
04. [Kritiek op de Horecawet 1975: ] Maatschappelijk nut van café laat zich met wettelijke voorschriften over minimumoppervlakte beter bestrijden dan bewonderen.
05. Een tapkast is om aan te staan, niet om aan te zitten.
06. Ontelbaar velen zouden zonder kroeg hun huiskamer kwijt zijn en in eenzaamheid verkommeren, ontheemd door de buurt zwerfend als de kastelein op vakantie is.
07. De cafévrijheid is verbonden met het democratisch bestel.
08. In het café geldt de prestatieplicht van buiten niet. (... op USSR ook niet? )
09. Cafés zijn opgehangen aan alcoholmisbruik. Ik wil de kroeg een eerlijke kans geven.
10. Sociologie zou wellicht interessanter zijn wanneer sociologen meer aangemoedigd werden om creatief te zijn.
11. Kroegen zijn heel functioneel: ze spelen een grote rol in economie, cultuur en politiek.
12. Het verdient aanbeveling de exploitant van het openbaar lokaal opnieuw als waard aan te spreken.

## Stellingen van betrokkenen

- \* De Engelse Pub, altijd eentje op loopafstand, waar je ook bent. Nog meer dan hier wordt de pub door de hele familie en alle leeftijden bezocht. En zo langzamerhand kun je ook overal kóud bier krijgen. (MW)
- \* Als je het over DE kroeg hebt, denk ik nog altijd meteen aan Symposion. (Marc Wortmann)
- \* Een kroeg is de allerbeste remedie tegen een inzettend delirium. (Vincent Dalmijn)
- \* Van slaven van de plicht worden wij meester van het plezier. Dit verbijsterend wonder als transfiguratie beleven de stamgasten iedere dag. (Jan Greshoff)
- \* Het café bezet meer gebouwen, houdt meer mensen vast, neemt meer van hun tijd en geld dan de kerk, bioscoop en politieke partijen samen. (Tom Harrison)
- \* De rekening? ... Daar heb ik geen actieve herinnering aan. (Rutte)



## Van de Penningmeester

**Omdat we al lange tijd geen ALV hebben gehouden, hierbij een iets uitgebreidere verantwoording van de penningmeester.**

Lungit heeft al anderhalf jaar nauwelijks activiteiten georganiseerd, als gevolg van corona. Alleen de Reünisten Vivos Voco is verschenen in 2020 en 2021 en dit is al het derde nummer in deze bijzondere periode. Doordat andere activiteiten niet zijn doorgegaan kunnen we ons dat veroorloven, te meer daar de Senaat zo vriendelijk is hieraan bij te dragen. Ook is het mogelijk geweest de lustrumcommissie een bijdrage van €2500 toe te kennen.

We hebben u ook gevraagd voor een extra bijdrage aan de restauratie van het plafond in de Hijweege. Daar is ruim €3500 voor binnen gekomen en afhankelijk van de rest van het jaar kan dit bedrag uit de gewone begroting nog iets worden verhoogd. Mocht u daar nog een bijdrage voor willen doen (het is hard nodig – zie foto) dan is dat van harte welkom op Iban NL76 INGB 0000 1585 08 ten Reunistenver v Unitas Studiosorum.

Wij hopen uiteraard u spoedig weer te zien, te beginnen bij het lustrum!

Met vriendelijke groet,

**Marc Wortmann**  
penningmeester lungit lunctos



## Oproep

Waarde leden en oudleden,

Vindt u het belangrijk dat de Reünisten Vivos Voco blijft verschijnen? Heeft u ideeën hoe het beter kan? Uw steun is gewenst! De redactie verliest een aantal mensen om verschillende redenen, zoals verhuizing buitenslands, en is dringend op zoek naar versterking!

Wees welkom, mail Pim Walenkamp, hoofdredacteur RVV:  
pimvamawalenkamp@gmail.com

# AGENDA



**za. 6 november 2021**

Reünistendag lustrum USR

**vr. 19 november 2021**

lustrumstuk USTV

**zo. 21 november 2021**

oud- en nieuw

**za. 27 november 2021**

gala Keulen

**3 december 2021**

ALV lungit (onder voorbehoud)

Wilt u komen, mail dan

[secretaris@iungitiunctos.nl](mailto:secretaris@iungitiunctos.nl)

**mei 2022**

nestorenlunch

*reünisten weten waarom* →

De sociëteit  
na dé sociëteit

- sinds 1869 -

Mariaplaats 14  
[vereniging.nl](http://vereniging.nl)

DE SOCIËTEIT  
NA DÉ SOCIËTEIT

